

Călătoria de la copilărie la vârsta adultă: Important a și limitările riturilor de trecere

Bill Plotkin

Societatea occidentală contemporană determină eșecul trecerii de la copilărie la vârsta adultă. Prea mulți oameni ating apogeul fizic, dar nu ajung vreodată la maturitatea psihologică. Mai pe scurt, în lumea de astăzi este foarte greu să te maturizezi.

Un aspect al problemei, care a fost bine documentat și analizat până acum, este pierderea riturilor de trecere pline de sens în perioade ale vieții precum pubertatea sau terminarea liceului. Totuși, această neglijare nu este cea mai mare barieră în calea dezvoltării personale.

De fapt, un rit de trecere — chiar fiind vorba de ceremonia cea mai eficientă și mai strălucit concepută — *provoacă* rareori o mutație de la o etapă distinctă a vieții la următoarea. Mult mai adesea, riturile de trecere confirmă sau celebrează un moment de tranziție din viață care a fost atins de ființa umană (deși recent) datorită anilor de evoluție constantă.

Ce se petrece *între* momentele de trecere este cu mult mai important pentru procesul de maturizare decât momentele de trecere în sine (și riturile care le sunt asociate). Principalul proces de maturizare are loc progresiv, zi după zi, pe măsură ce efectuăm sarcinile de dezvoltare corespunzătoare etapei din viață la care ne aflăm. Copiii și adolescenții trebuie să fie ajutați în realizarea acestor sarcini — ajutorul trebuind să vină din partea adulților maturi. Aceasta este, de fapt, sarcina pe care nu reușim să o îndeplinim în tinerețe.

Pentru a învinge obstacolele specifice societății noastre care stau în calea maturizării, trebuie mai întâi să abandonăm ideea conform căreia tranziția de la copilărie la vârsta adultă are loc pe negândite. Între aceste două etape ale vieții se află aventura dificilă a adolescenței. Și, deși majoritatea persoanelor care au împlinit treizeci de ani au trecut deja de vârsta adolescenței, nu există nicio garanție că un adolescent se va maturiza vreodată mai târziu, oricât de mult ar trăi. Majoritatea americanilor, de exemplu, nu se maturizează niciodată.

Faptul că îmbătrânim nu înseamnă, în sine, că ne maturizăm psihologic. Adolescența nu este limitată doar la anii pe care îi asociem prin tradiție cu aceasta. Iar vârsta adultă nu poate fi definită în mod real ca fiind ceea ce se petrece după vârsta de douăzeci de ani sau atunci când ne asumăm anumite responsabilități, cum ar fi obținerea unui loc de muncă, independența financiară sau crearea unei familii. Mai degrabă, adultul este acea persoană care înțelege de ce este aici pe Pământ și de ce s-a născut, oferindu-și contribuția unică lumii supraumane.

Deși este foarte rar ca americanii să ajungă la adevărata vârstă adultă în adolescență sau după vârsta de douăzeci de ani, este posibil acest lucru să aibă loc odată cu vârsta de mijloc.

Un factor care complică mult lucrurile pe parcursul călătoriei de la copilărie la vârsta adultă este dat de faptul că există două etape distincte ale adolescenței și un moment de tranziție major între acestea. Călătoria începe odată cu trecerea la pubertate, continuă de-a lungul anilor adolescenței timpurii (etapă pe care eu o

numesc Actorul sau Oaza), apoi trece prin pasajul pe care eu îl numesc Confirmarea, ajungând la etapa foarte diferită a adolescenței târzii (Călătorul în Cocon). În cele din urmă, după mai mulți ani de individualizare în etapa Cocon, ajungem la pasajul Inițierii Sufletului, începutul vârstei adulte timpurii (Învăț ațelul Sufletului ajuns la Izvor).

Ceea ce înțelegem noi prin verbul “a se maturiza” nu înseamnă decât un moment singular de tranziție bruscă. De fapt, acest proces include patru etape separate ale vieții (începând cu copilăria târzie), și nu doar un singur moment major de tranziție, nici măcar două, ci trei. Având în vedere complexitatea și durata acestei secvențe – precum și lipsa înțelegerii acesteia în societatea contemporană – nu este de mirare că atât de multe persoane nu reușesc astăzi să atingă adevărata vârstă adultă.

În noua mea carte, *Natura și Sufletul Uman*, prezint un model al dezvoltării umane bazat pe natură și orientat către suflet, care descrie în detaliu calitățile fiecăreia dintre cele opt etape sănătoase de-a lungul cărora, consider eu, suntem *programați* să progresăm ca ființe umane. În acest moment, aș vrea să mă concentrez doar pe două dintre aceste etape ale vieții – cele ale adolescenței – și să descriu pe scurt doar o dimensiune a fiecăreia din aceste etape, și i anume sarcina de dezvoltare.

În prima parte a adolescenței, sarcina este aceea de a ne forma o personalitate – un mod de a aparține comunității umane – una care să fie autentică și acceptabilă din punct de vedere social. Desigur, e mult mai ușor să spui decât să faci, mai ales în societățile noastre actuale, egocentrice, agresiv-competitive și materialiste. Totuși, această realizare constituie baza întregului proces ulterior de maturizare. A deveni autentic înseamnă a ști cine ești de fapt – a ști unde te afli, care este valoarea ta, ce dorești, ce tolerezi și ce nu tolerezi – și a fi capabil și să dorești să acționezi în consecință, în majoritatea timpului, în pofida riscurilor sociale. În cel mai bun caz, avem nevoie de mai mulți ani pentru a realiza acest lucru. În lumea contemporană, majoritatea oamenilor nu reușesc niciodată. Dar ceea ce face adolescența timpurie și mai dificilă este a doua jumătate a sarcinii specifice acestei etape, și anume aceea de a obține acceptabilitatea socială. Pentru a fi un adolescent sănătos, trebuie să aparții unei comunități reale. Așadar, *modul* în care îți exprimi autenticitatea este fundamental. Trebuie să înveți cum să fii sincer cu tine însuși într-un mod care să fie acceptat măcar de câțiva dintre semeni.

Dacă și atunci când obținem o personalitate care este îndeajuns de autentică și de acceptabilă, enigma pe care o desemnăm folosind termeni precum *viață*, *lume*, *spirit* sau *suflet* își mută centrul de gravitate de la grupul de semeni la misterele naturii și ale sufletului. Această mutație marchează trecerea pe care eu o numesc Confirmarea. Un *rit* de trecere la acest moment confirmă în mod public faptul că am reușit să ne făurim o prezență socială care funcționează destul de bine. Aceasta ne însoțește în adolescența târzie (Coconul), care este etapa în care începem să formulăm întrebările mari, existențiale și spirituale ale vieții: Cine sunt eu, dincolo de rolul meu social? Ce este viața, în afară de a învăța o meserie, a obține un loc de muncă, a avea o relație de bază sau a-ți forma o familie? Ce dar unic, mistic, pot oferi eu comunității supraumane? Ce este, pentru mine, diferența dintre sex și romantism, dintre a supraviețui și a trăi, dintre rețea socială și comunitate reală, dintre școală și a învăța cu adevărat, dintre un loc de muncă și lucrarea de formare a sufletului? Ce sunt moartea, poezia, visul, onoarea, conștiința, universul, sufletul, spiritul? Ce înseamnă să fii uman?

După mai mulți ani de *trăit* bântuiț i fiind de aceste întrebări, după multe expediții de căutare prin misterele groaznice și impunătoare ale naturii și ale psihicului, în cele din urmă avem parte de o străfulgerare sau de o șoaptă cu privire la povestea măreață, adevărată, a vieții noastre individuale sau a “adevărului care sălășluiește în centrul imaginii cu care ne-am născut”, după cum spunea poetul David Whyte. În multe culturi tradiționale și pe multe cărări ale spiritului, o atare străfulgerare este numită o viziune, o chemare a sufletului sau intuiția destinului – care nu survine niciodată în tiparele culturale clasice, cum ar fi la locul de muncă sau atunci când jucăm rolul social, ci, mai degrabă, este întrupată în simboluri, teme sau modele misterioase, adesea bazate pe natură. Apoi, dacă ne angajăm fără echivoc să adoptăm acea viziune în propriul univers, în beneficiul tuturor ființelor, vom reuși într-un final să traversăm pasajul Inițierii Sufletului (cu sau fără un rit anume) și să pășim în vârsta adultă adevărată (Izvorul).

Mai mult decât orice, lumea de astăzi are nevoie de mentori și de inițiatori maturi care să ajute tinerii să devină artizani vizionari ai schimbării culturale, noi lideri care vor ghida umanitatea spre transformarea de care depinde comunitatea mai mare a Pământului. Să ghidăm tinerii pentru a putea duce la bun sfârșit sarcina de dezvoltare pe parcursul celor două etape ale adolescenței ei este cu mult mai important decât să le prezentăm riturile de trecere care le confirmă succesul.

Totuș i, nu există niciun motiv pentru care nu le-am putea oferi ambele oportunități!

**Adaptat după cartea *Natura & Sufletul Uman: cultivarea deplinului și comunitatea într-o lume fragmentată*. © 2008 de Bill Plotkin. Imprimat cu permisiunea New World Library, Novato, CA.
www.newworldlibrary.com
sau 800-972-6657 ext. 52.**

Dr. Bill Plotkin este un eco-terapeut, psiholog al profunzimii, ghid al sălbăciei, fondatorul și președintele Institutului Animas Valley din Colorado. Este autorul lucrărilor *Formarea sufletului: Cum să pătrunzi în misterele naturii și ale psihicului* și *Natura și Sufletul uman: cultivarea deplinului și comunitatea într-o lume fragmentată*. Pentru mai multe detalii, puteți consulta site-ul său <http://www.natureandthehumansoul.com> și <http://www.animas.org>.